

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ivanky Havlíkové a soudců Mgr. Gabriely Bašné a Mgr. Martina Kříže v právní věci žalobkyně: **H. H.**, bytem I., S., zast. JUDr. Kristinou Škampovou, advokátkou se sídlem Brno, Pellicova 8a, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, o žalobě proti rozhodnutí ministra vnitra ze dne 4. 3. 2011, č. j. MV-4367/VS-2011,

t a k t o :

- I. **Rozhodnutí ministra vnitra ze dne 4. 3. 2011, č. j. MV-4367/VS-2011 se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.**
- I. **Žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni náklady řízení, a to ve výši 23.983,32 Kč do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku k rukám právní zástupkyně žalobkyně JUDr. Kristiny Škampové, advokátky.**

O d ů v o d n ě n í :

Žalobkyně se podanou žalobou domáhala přezkoumání v záhlaví uvedeného rozhodnutí ministra vnitra (dále jen „žalovaný“), kterým byl zamítnut její rozklad proti usnesení Ministerstva vnitra, odboru správy majetku (dále též „správní orgán I. stupně“) ze dne 16. 12. 2010 č. j. MV-69662-30/OSM-2009, jímž bylo podle § 66 odst. 1 písm.c) zák.č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“) zastaveno správní řízení ve věci její žádosti o přiznání finanční náhrady podle zákona č. 212/2009 Sb., kterým se zmírňují majetkové křivdy občanům České republiky za nemovitý majetek, který zanechali na území Podkarpatské Rusi, v souvislosti s jejím postoupením Svazu sovětských socialistických republik (dále jen „zákon o zmírnění majetkových křivd“).

Žalobkyně tvrdila, že byla zkrácena na svých právech tím, že jí v rozporu se zákonem o zmírnění majetkových křivd, Listinou základních práv a svobod a čl.1 Dodatkového protokolu k Úmluvě o ochraně lidských práv a svobod nebylo přiznáno vypořádání za nemovitý majetek, který její manžel zanechal v obci Užhorod na území Podkarpatské Rusi v souvislosti s jejím smluvním postoupením Svazu sovětských socialistických republik (dále též „SSSR“). Namítala nezákonnost žalobou napadeného rozhodnutí pro nesprávnou interpretaci a aplikaci ustanovení zákona o zmírnění majetkových křivd, jakož i procesní vady v průběhu správního řízení.

Uvedla, že její manžel – JUDr. T. H. bydlel v Užhorodu, kde vlastnil nemovitosti. Dne 29.6.1945 byla mezi ČSR a SSSR uzavřena smlouva o Zakarpatské Ukrajině (publikovaná ve Sbírce zákonů pod č. 186/1946 Sb.), na jejímž základě došlo k postoupení území Podkarpatské Rusi ve prospěch SSSR. Její manžel se přestěhoval do ČSR a optoval pro československé státní občanství. Dne 12.3.1947 podal přihlášku k soupisu majetku zanechaného na území Podkarpatské Rusi, ale až do své smrti v roce 1986 se nedočkal náhrady. Proto žalobkyně dne 1.10.2009 podala u správního orgánu I. stupně žádost o přiznání finanční náhrady dle zákona o zmírnění majetkových křivd za majetek zanechaný jejím manželem na území Podkarpatské Rusi.

Dne 16.12.2010 správní orgán I. stupně řízení zastavil pro nepředložení veškerých požadovaných dokladů ze strany žalobkyně. Proti tomuto rozhodnutí podala rozklad, jelikož veškeré požadované podklady správnímu orgánu I. stupně poskytla. Domnívala se, že Ministerstvo financí (které o nároku žalobkyně rozhodovalo jako v pořadí první správní orgán) s Ministerstvem vnitra spolupracuje a dokumenty správnímu orgánu I. stupně předalo.

Správní orgán II. stupně rozklad žalobkyně zamítl s obdobným odůvodněním jako správní orgán I. stupně, a zároveň uvedl, že po doplnění dokladů v řízení o rozkladu zůstal jediný důvod pro nevyhovění žádosti, a sice nedoložení platného občanského průkazu.

Žalobkyně nepopírala, že občanský průkaz nepředložila, měla však za to, že své státní občanství může doložit podle ust. § 20 odst. 1 zák. č. 40/1993 Sb., o nabývání a pozbytování státního občanství České republiky v rozhodném znění (dále též „zákon o státním občanství“) i osvědčením o státním občanství ČR. Vysvětlila, že platný občanský průkaz nevlastní, jelikož společně s manželem emigrovala z ČR a usadili se v Izraeli. Nesouhlasila s právním názorem správních orgánů, že státní občanství ČR nelze doložit i jiným způsobem, než jen platným občanským průkazem. Zdůraznila, že pokud správní orgány trvají na doložení jejího občanského průkazu z důvodu nezbytnosti jejího trvalého pobytu na území ČR, jde o překonaný právní názor. K tomu poukázala na nálezy Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 3/94 ze dne 12. 7. 1994, ve kterém byla podmínka trvalého pobytu pro vznik restitučního nároku zrušena z důvodu rozporu s ust. čl. 1 Ústavy a to v souvislosti se zák. č. 87/1991 Sb., o mimosoudních rehabilitacích. Dále poukázala na nálezy téhož soudu sp. zn. Pl. ÚS 8/1995 ze dne 13. 12. 1995, ve kterém Ústavní soud uvedl, že čl. 11 odst. 2 Listiny základních práv a svobod neumožňuje rozlišovat mezi občany ČR s trvalým pobytem na území ČR a mimo toto území. Rovněž zmínila rozhodnutí Ústavního soudu sp.zn. I.US 2206/12 ze dne 1. 11. 2012, ve kterém Ústavní soud dospěl k závěru, že prokazovat státní občanství se nemusí pouze předložením občanského průkazu. S ohledem na citovanou judikaturu měla žalobkyně za to, že ust. § 6 odst. 2 písm. b) zákona o zmírnění majetkových křivd je protiústavní a taktéž v rozporu s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána, konkrétně ust. čl. 2 odst. 2 protokolu č. 4 k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod a ust. čl. 12 odst. 2 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech.

Dále žalobkyně namítala vadu řízení, spočívající v porušení zásady legitimního očekávání. Uvedla, že správní orgán ve skutkově shodných či obdobných případech

nepostupuje jednotně, čímž vznikají nedůvodné rozdíly mezi jednotlivými řízeními. Řízení v její věci bylo zastaveno, ale v jiných obdobných případech, bylo vydáno zamítavé rozhodnutí, čímž bylo účastníkům umožněno domáhat se nahrazení rozhodnutí v řízení podle části V. o.s.ř. Zmínila řízení ve věci jiného člena občanského sdružení Podkarpatská Rus (taktéž ve věci náhrady majetkové újmy, pod sp. zn. MV-3218/OSM-2012), v němž žalovaný žádost žadatele zamítl, čímž mu umožnil, aby se svých práv domáhal prostřednictvím obecných soudů a řízení (vedené pod sp. zn. MV-98500-9/VS-2010), které bylo zastaveno, byť z jiných důvodů, avšak v následném soudním řízení žalovaná nenamítla věcnou nepříslušnost obecného soudu a ve věci tak proběhlo řízení před obecným soudem.

Odkázala na rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 1As 49/2011-96 ze dne 7. 12. 2011, podle kterého má správní orgán dbát, aby přijaté řešení bylo v souladu s veřejným zájmem a odpovídalo okolnostem daného případu, jakož i na to, aby při rozhodování skutkově shodných nebo podobných případů nevznikaly nedůvodné rozdíly. Také Ústavní soud v rozhodnutí sp. zn. II. US 329/04, ze dne 3. 3. 2005 konstatoval, že legitimní předvídatelnost postupu orgánů veřejné moci v souladu s právem a zákonem stanovenými požadavky je nezbytnou součástí znaků právního státu.

Žalobkyně navrhla, aby soud řízení přerušil a podal k Ústavnímu soudu návrh na zrušení ust. 6 odst. 2 písm. b) zákona o zmírnění majetkových křivd pro rozpor s ústavním pořádkem.

Žalobkyně žádala, aby soud žalobou napadené rozhodnutí, jakož i rozhodnutí správního orgánu I. stupně, zrušil a věc vrátil k dalšímu řízení. S ohledem na svůj pokročilý věk navrhla brzké nařízení ústního jednání, neboť pro případ úspěchu bude jednání se správními orgány pokračovat a nárok na dědice nepřechází.

V písemném vyjádření k žalobě žalovaný uváděl obdobně jako v odůvodnění svého rozhodnutí. Nesouhlasil s právním názorem žalobkyně na § 6 odst. 2 písm. b) zákona o zmírnění majetkových křivd, že lze státní občanství ČR doložit i jiným dokladem, než občanským průkazem. Znění zákona je jednoznačné, a pokud by měl zákonodárce v úmyslu umožnit alternaci určitého dokladu dokladem jiným, tak by takovou možnost výslovně stanovil. Žalobkyně ve správním řízení doložila osvědčení o státním občanství ČR, ale tím prokázala existenci svého státního občanství ČR ke dni 20. 7. 2010, nikoliv ke dni 1. 10. 2009, jak stanoví zákon o zmírnění majetkových křivd.

Odmítl námitku nerespektování zásady legitimního očekávání. K prvnímu žalobkyní zmíněnému správnímu řízení uvedl, že se jedná o skutkově odlišný případ. V tomto řízení byly doloženy veškeré listiny požadované zákonem o zmírnění majetkových křivd, včetně občanského průkazu, ten však byl neplatný. Následně žadatel doložil nový občanský průkaz ve spojení s osvědčením o státním občanství. K druhému žalobkyní zmíněnému správnímu řízení vysvětlil, že i v tomto případě byly veškeré zákonem požadované doklady doloženy. Důvodem zastavení řízení bylo úmrtí žadatele během řízení o podaném rozkladu. Je pravdou, že správní orgán II. stupně v tomto případě v soudním řízení nenamítal věcnou nepříslušnost okresního soudu. Tato skutečnost však nemá žádnou spojitost se správním řízením o vypořádání majetkových křivd.

Zdůraznil, že důvodem zastavení řízení o žádosti žalobkyně bylo nedoložení všech zákonem požadovaných listin dle § 6 odst. 2 zákona o zmírnění majetkových křivd, ač k tomu byla vyzvána. Jejich absence byla podstatnou vadou bránící v pokračování řízení.

Žalovaný žádal soud, aby žalobu jako nedůvodnou zamítl.

V replice ze dne 25. 4. 2014 žalobkyně uvedla, že není pravdou, že by nesplňovala podmínku českého státního občanství ke dni 1. 10. 2009, pouze ji správnímu orgánu nedoložila.

K druhé žalobní námitce - porušení zásady legitimního očekávání doplnila, že v obou zmíněných správních řízeních je obecnými soudy stále rozhodováno. V prvním řízení již bylo nezákonné rozhodnutí správního orgánu nahrazeno rozsudkem č. j. 10C 230/2012-45 ze dne 20. 8. 2013. Obecný soud s poukazem na rozhodnutí Ústavního soudu sp. zn. I.US 2206/2012 zaujal právní názor, že se státní občanství nemusí prokazovat pouze předložením občanského průkazu, nýbrž i jiným dokladem.

Při ústním jednání účastníci setrvali na svých stanoviscích. Právní zástupkyně žalobkyně k námitce porušení zásady legitimního očekávání upřesnila, že ji spatřuje nejen v odlišném způsobu rozhodování ve věci samé a výkladu § 6 odst. 2 písm. b) zákona o zmírnění majetkových křivd, ale i ve způsobu, jakým správní orgán rozhodl a ukončil správní řízení, tj. usnesením o zastavení řízení.

Žalovaný setrval na svém stanovisku s tím, že při posouzení žádosti žalobkyně postupoval v souladu se zněním zákona a se zásadou legitimního očekávání svých rozhodnutí.

Soud při ústním jednání provedl k návrhu žalobkyně důkaz listinou, a to osvědčením o státním občanství žalobkyně Městskou částí Praha 1, Úřadem městské části, odboru matrik, oddělení státního občanství ze dne 24.2.2014, tak, jak je založena na č.l. 47 spisu, a rozhodnutím ministra vnitra ze dne 20.6.2014, č.j. MV -51196-4/MS 2014. Z důkazu osvědčením o státním občanství vyplynulo, že žalobkyně byla státním občanem České republiky ke dni 1.10.2009. Z důkazu rozhodnutím ministra vnitra bylo zjištěno, že v obdobné věci zrušil prvostupňové správní rozhodnutí s tím, že nepředložení kopie občanského průkazu podle § 6 odst.2 písm.b) zákona o zmírnění majetkových křivd není překážkou, pokud žadatel splňuje ostatní zákonné podmínky a pokud prokáže státní občanství jiným zákonem stanoveným způsobem.

Soud vyhověl návrhu žalobkyně na přednostní projednání a rozhodnutí ve věci z důvodů v návrhu žalobkyně uvedených.

Soud přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, v rozsahu žalobou tvrzených bodů nezákonnosti, kterými je vázán, podle skutkového a právního stavu ke dni vydání žalobou napadeného rozhodnutí, a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.

Při posouzení věci soud vyšel z následující právní úpravy:

Dle § 3 odst. 3 zákona o zmírnění majetkových křivd v rozhodném znění zemře-li fyzická osoba, splňující podmínky odst. 1 písm. a) a c) nebo byla-li prohlášena za mrtvou a byla v den smrti nebo v den prohlášení za mrtvou občanem Československé republiky, Československé socialistické republiky, České socialistické republiky nebo České republiky, jsou dále oprávněnými osobami její manžel a děti, každý z nich stejným dílem, pokud jsou ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona občany České republiky.

Dle § 6 odst. 1,2 téhož zákona nárok na vypořádání uplatní oprávněná osoba formou písemné žádosti s přílohami podanou ve lhůtě dle § 5 odst. 1. V žádosti oprávněná osoba uvede vedle svých nacionálií i údaje o nemovitosti, za kterou odškodnění žádá, a popis konkrétní události, která vedla k pozbytí nebo k zanechání a pozbytí nemovitosti na Podkarpatské Rusi. (2) K žádosti oprávněná osoba přiloží:

- a) listiny prokazující státní občanství podle § 3,
- a) kopii platného občanského průkazu prokazující občanství České republiky,
- b) popis nemovitosti a jejího příslušenství, kupříkladu údaje o katastrálním území, číslu knihovní vložky, druhu nemovitosti, zastavěné ploše, roku výstavby, výměře pozemku, účelového určení pozemku, spoluvlastnických poměrech,
- c) přihlášku k náhradě, kterou je povinný soupis nemovitého majetku podle zvláštních právních předpisů.

Dle § 10 téhož zákona tento zákon nabývá účinnosti dnem 1.října 2009.

Dle § 41 zák. č. 186/2013 Sb., zákon o státním občanství České republiky, v rozhodném znění (dále též „zákon o státním občanství“) státní občanství České republiky se prokazuje:

- a) občanským průkazem České republiky,
- a) cestovním dokladem České republiky,
- b) osvědčením, ne starším jednoho roku,
- c) listinou o nabytí nebo udělení státního občanství České republiky, ne starší jednoho roku

Dle § 66 odst. 1 písm. c) správního řádu v rozhodném znění řízení o žádosti správní orgán usnesením zastaví, jestliže žadatel v určené lhůtě neodstranil podstatné vady žádosti, které brání pokračování v řízení.

Dle § 67 odst. 1 správního řádu rozhodnutím správní orgánu v určité věci zakládá, mění nebo ruší práva anebo povinnosti, jmenovitě určené osoby nebo v určité věci prohlašuje, že taková osoba práva nebo povinnosti má anebo nemá, nebo v zákonem stanovených případech rozhoduje o procesních otázkách.

Soud o věci uvažil takto:

Předně soud nevešel na návrh žalobkyně na přerušení řízení a předložení věci Ústavnímu soudu, neboť Ústavní soud v usnesení ze dne 1.11.2012, sp.zn. I.Ús 2206/12, uvedl, že zákonné ustanovení § 6 odst. 2 písm. b) zákona o zmírnění majetkových křivd nelze považovat za diskriminační ve vztahu k osobám, které sice jsou občané České republiky, ale vzhledem k tomu, že nemají trvalý pobyt na jejím území, nemohou splnit podmínku předpokládanou daným citovaným ustanovením, neboť nemají platný občanský průkaz. Jelikož prokazovat státní občanství se nemusí pouze předložením občanského průkazu; zákonnou podmínkou není nutnost trvalého pobytu na území ČR. Ústavní soud tak jednoznačným způsobem konstatoval správnost právního posouzení, respektive právního výkladu, citovaného zákonného ustanovení zastávaného žalobkyní, aniž by současně dospěl k nutnosti zrušit příslušné zákonné ustanovení. Z těchto důvodů soud považuje předložení věci Ústavnímu soudu za nadbytečné.

Podstatou sporu je posouzení zákonnosti žalobou napadeného rozhodnutí při aplikaci ust. § 6 odst. 2 písm. b) zákona o zmírnění majetkových křivd a dodržení zásady legitimního očekávání.

K tomu z obsahu spisového materiálu, rozhodnutí správních orgánů, vyjádření žalovaného, repliky žalobkyně a ústního jednání před soudem vyplynulo, že žalobkyně, jako manželka původního majitele, který o nemovitý majetek přišel v důsledku optování pro ČSR, podala dne 1. 10. 2009 žádost na vypořádání za nemovitý majetek zanechaný na území Podkarpatské Rusi dle § 4 odst. 1 zákona o zmírnění majetkových křivd. Přitom poukázala na přihlášku původního majitele (svého manžela) ze dne 1.3.1947, uloženou v archivu Ministerstva financí. V přihlášce manžel žalobkyně popsal důvod opuštění Podkarpatské Rusi tak, že v květnu 1942 ilegálně odešel do Budapešti, aby nebyl zařazen do pracovního tábora. Rovněž specifikoval zanechané nemovitosti, a to dva domy v Užhorodu, jeden v ulici Szabova 3 a druhý v ulici Sebranická č. p. 800/802 a č. or. 33 a pozemky v kat. ú. Užhorod, č. knih. vložky 2592 – dva dvory se zahradou. Mezi další movitý majetek uvedl mj. zařízení čtyřpokojového bytu, perské koberce, piano, zlaté šperky o váze 850 g, stříbrné předměty o váze 25 kg, sbírku známek, bankovní vklady atp. Celkově majetek ocenil částkou 2.682.481,- Kč. Přihlášku vlastnoručně podepsal.

Správní orgán I. stupně přerušil řízení usnesením č. j. MV-69662-30/OSM-2009 ze dne 22. 10. 2009, dle § 6 odst. 2, 3 písm. a), b), c) a d) zákona o zmírnění majetkových křivd a vyzval žalobkyni k doplnění žádosti, mj. o předložení dokladu dle § 6 odst. 2 písm. b) zákona o zmírnění majetkových křivd, tj. platného občanského průkazu, s poučením, že pokud nedojde k odstranění vad žádosti ve stanovené lhůtě, správní orgán bude postupovat podle § 66 odst. 1 písm. c) správního řádu a řízení zastaví.

Žalobkyně na výzvu dodala správnímu orgánu I. stupně cestovní pas manžela č. 2571/1339/ a prohlášení ze dne 25. 10. 2009, v němž uvádí, že je manželkou bývalého majitele.

Správní orgán I. stupně si v průběhu řízení vyžádal od Ministerstva financí kopii spisu, vedeného dle zákona o zmírnění majetkových křivd s manželem žalobkyně. Ministerstvo financí dopisem ze dne 22. 1. 2010 správnímu orgánu I. stupně zaslalo vyjádření kde uvedlo, že u něj probíhalo řízení na žádost JUDr. T. H.. Žadatel podal dne 1. 3. 1947 přihlášku k soupisu majetku zanechaného na území Zakarpatské Ukrajiny, v němž přihlášený majetek ocenil na částku 2.682.481,-Kč. Nesplnil však podmínku pro přiznání náhrady spočívající v existenci bydliště v ČSR ke dni 25. 7. 1958 dle vyhlášky č. 159/1995 Ul.

Dopisem ze dne 3. 2. 2010 správní orgán I. stupně vyzval opětovně žalobkyni k doplnění žádosti, mj. o listinu dle § 6 odst. 2 písm. b) zákona o zmírnění majetkových křivd, tedy kopii platného občanského průkazu ČR vydaného žalobkyni.

Nato žalobkyně předložila správnímu orgánu I. stupně osvědčení o státním občanství České republiky č. j. 03294/10 ze dne 20. 7. 2010.

Správní orgán I. stupně usnesením ze dne 16. 12. 2010 č. j. MV-69662-30/OSM-2009, zastavil řízení dle § 66 odst. 1 písm. c) správního řádu, neboť přes výzvu nedoložila listiny: 1) prokazující, že majitel původní nemovitosti již nežije, 2) prokazující vztah žadatelky k původnímu majiteli nemovitosti a splnění podmínky existence státního občanství u původního majitele nemovitosti, 3) platný občanský průkaz České republiky žadatelky s tím, že neprokázání těchto skutečností je podstatnou překážkou, bránící v pokračování řízení, kterou správní orgán I. stupně nemůže odstranit vlastními silami. Připustil, že žadatelka doložila ověřenou kopii osvědčení o státním občanství ČR a kopii dokladu o přiděleném rodném čísle, tyto listiny však nemají pro řízení o její žádosti význam, neboť zákon o zmírnění majetkových křivd výslovně stanoví, že se státní občanství dokládá ke dni 1. 10. 2009, tj. ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona, kopii platného občanského průkazu.

V rozkladu žalobkyně namítala, že nemůže předložit platný občanský průkaz, neboť v ČR nežije, vlastní však český cestovní pas. Dále uvedla, že úmrtní list jejího manžela a oddací list jsou součástí spisu Ministerstva financí. Následně dne 13. 1. 2011 založila do správního spisu oddací list ze dne 16. 5. 1949 a úmrtní list manžela ze dne 2. 9. 2008.

Žalobou napadeným rozhodnutím byl její rozklad dle § 152 odst. 5 písm. b) správního řádu zamítnut. V odůvodnění svého rozhodnutí se žalovaný ztotožnil se zjištěným skutkovým stavem a právním posouzením správním orgánem I. stupně. Obranu žalobkyně, která nahradila občanský průkaz kopií svého platného cestovního pasu, považoval za bezpředmětnou, neboť svůj cestovní pas správnímu orgánu I. stupně nedoložila. K prokázání státního občanství ČR dodala pouze ověřenou kopii cestovního pasu Československé republiky na jméno svého manžela a osvědčení o státním občanství ČR vydaném Městskou částí Praha 1 ze dne 20. 7. 2010 a ověřenou kopii dokladu o jí přiděleném rodném čísle ze dne 13. 10. 2010. Až následně v rámci rozkladového řízení žalovaný obdržel oddací list, úmrtní list manžela žalobkyně, výpisy z rejstříku obyvatelstva státu Izrael na jména žalobkyně a jejího manžela, a prohlášení žadatelky, týkající se matky a sourozenců jejího manžela.

K problematice právního posouzení možnosti nahrazení platného občanského průkazu dle § 6 odst. 2 písm. b) zákona o zmírnění majetkových křivd jinými doklady žalovaný zaujal shodný právní názor jako správní orgán I. Stupně a poukázal na znění ust. § 2 odst. 2 písm. b) zákona o zmírnění majetkových křivd, kde je uvedeno, že v tomto řízení má být předložen občanský průkaz. Podmínkou pro vydání občanského průkazu, na rozdíl od vydání cestovního pasu, je nezbytný trvalý pobyt na území ČR, čímž dochází k omezení okruhu oprávněných osob dle zákona pouze na občany ČR s trvalým pobytem na území ČR. To vychází z filosofie dřívější právní úpravy vypořádání některých nároků podle zákona č. 42/1958 Sb. Poukázal i na ust. § 1 odst. 3 vyhlášky Ministerstva financí č. 159/1959 Ul., dle které se náhrada poskytuje osobám, které měly ke dni 25. 7. 1958 bydliště na území ČR. Proto považoval žalobkyni předložené osvědčení o státním občanství ze dne 20. 7. 2010 a doklad o přiděleném rodném čísle ze dne 13. 10. 2010 za nedostatečné listiny, které neprokazují skutečnost, že žadatelka byla státní občankou České republiky již ke dni 1. 10. 2009.

Žalobní námitky jsou důvodné.

První námitka spočívala v nezákonnosti žalobou napadeného rozhodnutí z důvodu nesprávného právního posouzení a výkladu ust. § 6 odst. 2 písm. b) zákona o zmírnění majetkových křivd. Správní orgány obou stupňů zaujaly shodný výklad výše citovaného zákonného ustanovení restriktivním způsobem tak, že jediným možným důkazem prokazujícím státní občanství ČR žalobkyně je pouze její platný občanský průkaz. Na základě tohoto právního výkladu správní orgány odmítly akceptovat jakékoli jiné doklady, i žalobkyni předložené osvědčení o státním občanství ČR ze dne 20. 07. 2010. Soud v této souvislosti odkazuje na shora citované usnesení Ústavního soudu ze dne 1.11.2012 sp.zn. I. ÚS 2206/12, v němž Ústavní soud výslovně konstatoval, že: „*prokazovat státní občanství se nemusí pouze předložením občanského průkazu ; nejedná se o nutnost trvalého pobytu na území České republiky, což zákonnou podmínkou není.*“ V usnesení se tak Ústavní soud vyjádřil k výkladu § 6 odst. 2 písm.b) zákona o zmírnění majetkových křivd citovaného zákonného ustanovení, které v praxi vedlo ke vzniku problematických situací, kdy někteří žadatelé, podávající žádosti dle zákona o zmírnění majetkových křivd, neměli v době podání žádosti trvalý pobyt na území České republiky, a proto nebyli schopni dostát zákonnému požadavku spočívajícímu v předložení kopie platného občanského průkazu, neboť neměli trvalý pobyt na území ČR.

Soud rovněž poukazuje na náleznost Ústavního soudu sp.zn. Pl. Ús 8/95, kde v první právní větě Ústavní soud uvedl: „*článek 11 odst. 2 Listiny základních práv a svobod neumožňuje rozlišovat mezi občany České republiky (do 31.12.1992 občany České a Slovenské Federativní republiky) s trvalým pobytem na území České republiky (do 31.12.1992 na území České a Slovenské Federativní republiky) a mimo toto území.*“

S ohledem na výše uvedené právní závěry Ústavního soudu soud v projednávané věci plně přisvědčuje žalobkyni, že správní orgány ustanovení § 6 odst. 2 písm. b) zákona o

zmírnění majetkových křivd nesprávně vyložily. Jimi provedený právní výklad je v rozporu s judikaturou Ústavního soudu.

Naproti tomu správní orgány obou stupňů důvodně uzavřely, že žalobkyně v průběhu správního řízení neprokázala žádným dokladem existenci svého státního občanství ČR ke dni 1. 10. 2009 (dle § 3 odst. 3 ve spojení s § 10 zákona o zmírnění majetkových křivd), neboť osvědčení o státním občanství ČR, které žalobkyně v průběhu správního řízení, resp. až v řízení o rozkladu, předložila, prokazuje existenci jejího státního občanství toliko ke dni 20.7.2010. V dané listině přitom není obsažen údaj, kdy žalobkyně České či Československé státní občanství nabyla, případně o tom, že by k určitému datu nebo v určitém období byla Českým státním občanem či Československým státním občanem. Na základě této listiny tak nemohly správní orgány zjistit rozhodnou skutečnost v řízení, tj. existenci státního občanství žalobkyně ke dni 1.10.2009. Proto nepochybily, pokud ve svých rozhodnutích dospěly k závěru, že žalobkyně takovou, pro řízení podstatnou, skutečnost, neprokázala. Na tomto závěru soudu nemohl ničeho změnit ani důkaz u ústního jednání, a sice osvědčení o státním občanství žalobkyně k datu účinnosti zákona o zmírnění majetkových křivd, tj. k 1.10.2009. Je tomu tak proto, že takovou listinu neměly správní orgány obou stupňů ve správním řízení k dispozici, žalobkyně ji soudu předložila až s podanou žalobou. Soud přitom přezkoumává zákonnost žalobou napadeného rozhodnutí podle skutkového a právního stavu ke dni jeho vydání a k tomuto dni důkaz nebyl součástí spisového materiálu. Správní orgány jej tak nemohly vzít v úvahu.

Opodstatněnou soud shledal i námitku nedodržení zásady legitimního očekávání, konkrétně, že při rozhodování ve skutkově shodných, nebo obdobných případech správní orgány činil nedůvodné rozdíly a rozhodly nesprávným způsobem, tj. v nesprávné formě - usnesením o zastavení řízení.

Soud při posouzení vyšel z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 10. září 2014, č.j. 6 As 136/2013-58, který uvedl : „ *zastavit řízení pro neodstranění vad žádosti podle § 66 odst. 1 písm. c) správního řádu lze pouze, pokud předcházející výzva k doplnění náležitosti žádosti byla formulována natolik určitě a srozumitelně, aby z ní žadatel mohl zjistit, zda listiny, které k žádosti již přiložil, požadavku správního orgánu vyhovují, nevyhovují, či vyhovují jim částečně, a v jakém směru teda mají být dle správního orgánu doplněny.* “

Zastavit správní řízení lze tak pouze v případech, kdy žadatel v určené lhůtě neodstranil *podstatné vady žádosti, které brání pokračování v řízení*. Soud považuje za podstatné vady žádosti, na základě kterých by bylo možné dané řízení zastavit z procesních důvodů, pouze absenci údajů, které jsou uvedeny v § 6 odst. 1 zákona o zmírnění majetkových křivd. Konkrétně soud za obligatorní náležitosti žádosti považuje a) uvedení nacionální oprávněné osoby, b) údajů o nemovitosti, za kterou odškodnění žádá, a 3) popis konkrétní události, která vedla k pozbytí nebo k zanechání a pozbytí nemovitosti na Podkarpatské Rusi. V žádosti podané oprávněnou osobou, původně manželem žalobkyně, nechybělo ničeho z těchto zákonem požadovaných obligatorních náležitostí, neboť již v samotné přihlášce o přiznání vypořádání za majetek zanechaný na Podkarpatské Rusi podané manželem žalobkyně jsou náležitým způsobem specifikovány, jak nacionále manžela žalobkyně, tak údaje o nemovitostech, za které žádá odškodnění. Rovněž je zde uveden popis konkrétní události, která vedla k pozbytí nemovitostí na Podkarpatské Rusi. Žalobkyně, která po smrti svého manžela podala v souladu s § 3 odst. 3 zákona o zmírnění majetkových křivd žádost o vydání nemovitého majetku svého manžela, tím vstoupila do jeho právního postavení v řízení a ve své žádosti řádně doplnila své nacionále.

Z rozhodnutí správního orgánu I. stupně jednoznačně vyplývá, jaké konkrétní doklady považuje správní orgán I. stupně za nezbytné doložit, a sice 1) listiny prokazující, že původní majitel nemovitosti již nežije, 2) listiny prokazující vztah žadatelky k původnímu majiteli

nemovitosti a 3) doložení listiny prokazující existenci jejího státního občanství, tj. platného občanského průkazu ČR žalobkyně.

Ze správního spisu vyplynulo, že žalobkyně doložila všechny tři správním orgánem požadované listiny, tj. 1) úmrtní list manžela, čímž prokázala, že původní majitel nemovitosti již nežije, 2) oddací list, kterým prokázala svůj vztah k původnímu majiteli nemovitosti, a 3) listinu, kterou měla v úmyslu prokázat existenci svého státního občanství namísto požadovaného občanského průkazu, a to osvědčení o státním občanství ČR ze dne 20.7.2010. Takovým osvědčením o státním občanství ČR však neprokázala, že by jí svědčilo České či Československé státní občanství ke dni 1.10.2009.

Vzhledem k tomu, že se podle stanoviska soudu v tomto případě nejednalo o podstatnou vadu její žádosti, která by bránila pokračování správního řízení, nebyl dán důvod pro procesní rozhodnutí o žádosti žalobkyně, tj. zastavení řízení podle § 66 odst. 1 písm.c) správního řádu, ale pro její věcné projednání a rozhodnutí podle § 67 odst. 1 téhož zákona.

Soud v tomto rozsahu přisvědčuje druhé námitce žalobkyně, že správní orgány rozhodly o její žádosti nesprávným způsobem. Tím nebyla dodržena zásada legitimního očekávání a právní jistoty účastníků řízení. K poukazu žalobkyně na konkrétní správní řízení soud uvádí, že byť je každý případ individuálně určen skutkovými okolnostmi dané věci a bez jejich úplné znalosti je obtížné srovnání s projednávanou věcí, pak z důkazu provedeném při ústním jednání-rozhodnutím ministra vnitra vyplynulo, že v obdobné věci žalovaný rozhodl v souladu s právním názorem Ústavního soudu na výklad ust. § 6 odst.2 písm.b) zákona o zmírnění majetkových křivd a prvoinstanční správní rozhodnutí zrušil. Uvedené svědčí o tom, že žalovaný změnil rozhodovací praxi v posouzení ust. § 6 odst.2 písm.b) citovaného zákona, kterou žalobkyně v projednávané věci úspěšně napadla.

Soud proto podle § 78 odst. 1,4 s.ř.s. žalobou napadené rozhodnutí pro nezákonnost zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Právním názorem vysloveným soudem ve zrušujícím rozsudku je žalovaný v dalším řízení vázán (§ 78 odst. 5 s.ř.s.).

Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s.. Žalobkyně měla ve věci úspěch, soud jí proto přiznal náhradu nákladů řízení, které jsou v tomto případě tvořeny náklady na zaplacený soudní poplatek ve výši 3.000,-Kč a odměnou za právní zastoupení za 4 úkony právní služby ve výši po 3.100,- Kč (dle § 9 odst. 4 vyhl. č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, za převzetí věci, podání žaloby, vyjádření ve věci ze dne 25.4.2014, účast na jednání soudu dne 24.9.2014, dále 4 paušální náhrady hotových výdajů po 300,- Kč (dle § 13 odst. 3 advokátního tarifu), a cestovného za cestu ze sídla zástupce žalobce (Brno) do sídla soudu (Praha 1) a zpět na ústní jednání dne 24.9.2014, ve výši 2.541,59,-Kč,- Kč (2x205 km x 1, průměrná spotřeba paliva 7 l/100 km, prům. cena PH 35,70 Kč/l, sazba zákl. náhr. 3,70 Kč/km dle vyhl. č. 435/2013), dále z náhrady za promeškaný čas za tuto jednu zpáteční cestu v celkové výši 1.200,- Kč (2x6 půlhodiny po 100,- Kč x 1) dle §14 advokátního tarifu, a DPH ve výši 3.641,73,- Kč. Náklady řízení žalobce tedy celkem činí 23.983,32,- Kč.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li

poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 24. září 2014

JUDr. Ivanka Havlíková, v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení: Lucie Horáková